

HRVATSKI SABOR

1217

Na temelju članka 88. Ustava Republike Hrvatske, donosim

ODLUKU

O PROGLAŠENJU ZAKONA O DEVIZNOM POSLOVANJU

Prolašavam Zakon o deviznom poslovanju, koji je donio Hrvatski sabor na sjednici 29. svibnja 2003.

Broj: 01-081-03-2097/2

Zagreb, 3. lipnja 2003.

Predsjednik
Republike Hrvatske
Stjepan Mesić, v. r.

ZAKON

O DEVIZNOM POSLOVANJU

GLAVA I.

Osnovne odredbe

Predmet Zakona

Članak 1.

(1) Ovim se Zakonom uređuje:

1. poslovanje između rezidenata i nerezidenata u stranim sredstvima plaćanja i u kunama,
2. poslovanje između rezidenata u stranim sredstvima plaćanja,
3. jednostrani prijenosi imovine iz Republike Hrvatske i u Republiku Hrvatsku koji nemaju obilježja izvršenja posla između rezidenata i nerezidenata.

(2) Poslovanje iz stavka 1. ovoga članka podrazumijeva sklapanje tekućih i kapitalnih poslova te njihovo izvršavanje plaćanjima, naplatama ili prijenosima.

Rezidenti i nerezidenti

Članak 2.

(1) U smislu ovoga Zakona rezidentima se smatraju:

1. pravne osobe sa sjedištem u Republici Hrvatskoj, osim njihovih podružnica u inozemstvu,
2. podružnice stranih trgovačkih društava i trgovaca pojedinaca upisane u registar koji se vodi kod nadležnog tijela državne vlasti ili uprave u Republici Hrvatskoj,
3. trgovci pojedinci, obrtnici i druge fizičke osobe sa sjedištem odnosno prebivalištem u Republici Hrvatskoj koje samostalnim radom obavljaju gospodarsku djelatnost za koju su registrirane (u daljnjem tekstu: poduzetnici pojedinci),
4. fizičke osobe s prebivalištem u Republici Hrvatskoj,
5. fizičke osobe koje u Republici Hrvatskoj borave na osnovi važeće dozvole boravka u trajanju najmanje 183 dana,
6. diplomatska, konzularna i druga predstavništva Republike Hrvatske u inozemstvu koja se financiraju iz proračuna te hrvatski državljanji zaposleni u tim predstavništvima i članovi njihovih obitelji.

(2) Sve druge osobe koje nisu navedene u stavku 1. ovoga članka smatraju se nerezidentima.

Banka i ovlašteno društvo

Članak 3.

(1) Banka je u smislu ovoga Zakona financijska institucija koja ima odobrenje za rad od Hrvatske narodne banke i odobrenje za obavljanje poslova uređenih ovim Zakonom, a propisanih Zakonom o bankama, banka nerezident koja je na osnovi Zakona o bankama ovlaštena neposredno pružati bankovne usluge na teritoriju Republike Hrvatske te Hrvatska banka za obnovu i razvitak.

(2) Ovlašteno društvo je ono društvo koje ima odobrenje za rad od Komisije za vrijednosne papire Republike Hrvatske i obavlja poslove s vrijednosnim papirima sukladno odredbama Zakona o tržištu vrijednosnih papira.

Strana sredstva plaćanja

Članak 4.

(1) Strana sredstva plaćanja, u smislu ovoga Zakona, jesu devize, strana gotovina, čekovi i ostali novčani instrumenti koji glase na stranu valutu i koji su unovčivi u stranoj valuti.

(2) Devize, u smislu ovoga Zakona, jesu novčana potraživanja od inozemstva.

(3) Strana gotovina (novčanice i kovani novac) novčano je potraživanje od središnje banke ili države koja je gotovinu izdala.

(4) Čekovi i ostali novčani instrumenti koji glase na stranu valutu i koji su unovčivi u stranoj valuti novčana su potraživanja od izdavatelja.

Vrijednosni papiri i izvedeni financijski instrumenti

Članak 5.

(1) Vrijednosnim papirima smatraju se vrijednosni papiri sukladno Zakonu o tržištu vrijednosnih papira.

(2) Vrijednosni papiri kojima se trguje na tržištu kapitala, u smislu ovoga Zakona, jesu dionice, obveznice i drugi dužnički vrijednosni papiri izdani u seriji s rokom dospijea dužim od jedne godine.

(3) Vrijednosni papiri kojima se trguje na tržištu novca, u smislu ovoga Zakona, jesu kratkoročni vrijednosni papiri izdani u seriji s rokom dospijea do godine dana, kao što su trezorski zapisi, blagajnički zapisi, komercijalni zapisi, certifikati o depozitima i bankarski akcepti, te dugoročni dužnički vrijednosni papiri kojima je preostali rok dospijea do godine dana.

(4) Izvedeni financijski instrumenti, u smislu ovoga Zakona, jesu vrijednosni papiri ili ugovori čija se vrijednost mijenja prema promjenama vrijednosti financijskog instrumenta ili drugoga pravnog posla iz kojega su izvedeni.

Domaći i strani vrijednosni papiri

Članak 6.

(1) Domaći vrijednosni papiri, u smislu ovoga Zakona, jesu vrijednosni papiri čiji je izdavatelj rezident te depozitarni zapisi koji su izdani u inozemstvu na temelju domaćeg vrijednosnog papira.

(2) Vrijednosni papiri koji nisu navedeni u stavku 1. ovoga članka smatraju se stranim vrijednosnim papirima.

Kapitalni poslovi

Članak 7.

(1) Kapitalni poslovi, u smislu ovoga Zakona, poslovi su zaključeni između rezidenata i nerezidenata te jednostrani prijenosi imovine radi prijenosa kapitala, a koji nisu tekuća plaćanja i prijenosi iz članka 8. ovoga Zakona.

(2) U kapitalne poslove iz stavka 1. ovoga članka ubrajaju se:

1. izravna ulaganja,
2. ulaganja u nekretnine,
3. poslovi s vrijednosnim papirima na tržištu kapitala,
4. poslovi s vrijednosnim papirima na tržištu novca,
5. poslovi s udjelima u investicijskim fondovima,
6. kreditni poslovi,

7. depozitni poslovi,
8. plaćanja na osnovi ugovora o osiguranju,
9. jednostrani prijenosi imovine;
 - a) osobni prijenosi imovine,
 - b) fizički prijenosi imovine.

(3) Kapitalni su poslovi i poslovi kojima se otuđuju prava stečena ulaganjem, odnosno vrijednosni papiri iz stavka 2. ovoga članka, repatrijacija sredstava i prijenos ostatka likvidacijske ili stečajne mase.

Tekući poslovi i tekuća plaćanja

Članak 8.

(1) Tekući poslovi su poslovi zaključeni između rezidenata i nerezidenata čija namjera nije prijenos kapitala.

(2) Plaćanja i prijenosi s osnove tekućih poslova uključuju:

1. dospjela plaćanja na osnovi trgovine robom i uslugama s inozemstvom te na osnovi drugih tekućih poslova, uključujući usluge i normalne kratkoročne bankarske i kreditne olakšice,
2. dospjela plaćanja kamata i neto-dohotke od ostalih ulaganja,
3. plaćanja umjerenog iznosa na ime amortizacije zajmova, smanjenje vrijednosti izravnih ulaganja i raspodjelu dobiti na osnovi udjela u vlasništvu,
4. prijenose s osnove radničkih doznaka, mirovina, invalidnina i ostalih socijalnih primanja, poreza i pristojba, međudržavne suradnje, likvidiranih šteta na temelju ugovora o osiguranju, prijenose s osnove dobitaka u igrama na sreću, naknada za koncesije, članarina i kazna (penala) te umjerenih doznaka na ime troškova za uzdržavanje obitelji.

Izravna ulaganja

Članak 9.

(1) Izravna ulaganja, u smislu ovoga Zakona, sva su ulaganja rezidenata u inozemstvu i nerezidenata u Republici Hrvatskoj koja ulagač obavi s namjerom uspostavljanja trajnih ekonomskih odnosa i ostvarivanja znatnog utjecaja na upravljanje pravnom osobom.

(2) Namjera uspostavljanja trajnih ekonomskih odnosa i ostvarivanja znatnog utjecaja na upravljanje pravnom osobom iskazana je u slučajevima:

1. osnivanja ili povećanja temeljnoga kapitala trgovačkog društva u potpunom vlasništvu ulagača, osnivanja podružnice ili stjecanja već postojećega trgovačkog društva u potpuno vlasništvo ulagača ili ulaganja radi obavljanja djelatnosti poduzetnika pojedinca,
2. ulaganja u novo ili već postojeće trgovačko društvo ako ulagač time stječe ukupno 10% ili više udjela u temeljnom kapitalu trgovačkog društva, odnosno 10% ili više glasačkih prava nakon ispunjenja uvjeta iz stavka 1. ovoga članka,
3. kredita na rok od pet godina ili duže radi uspostavljanja trajnih ekonomskih odnosa, ako krediti imaju obilježja podređenog ili hibridnog potraživanja.

(3) Nakon uspostavljanja izravnog vlasničkog odnosa između rezidenata i nerezidenata u smislu stavka 1. i 2. ovoga članka, transakcijama izravnih ulaganja smatraju se također:

1. reinvestirana dobit, odnosno udio izravnog ulagača u dobiti trgovačkog društva koja se ne raspodjeljuje u obliku dividendi ili drugih oblika raspodjele dobiti,
2. dužničke transakcije između izravnog ulagača i trgovačkog društva u koje je već izvršeno izravno ulaganje. Ovo uključuje dužničke vrijednosne papire, komercijalne kredite, financijske kredite i ostale dužničko-vjerovničke odnose. Izravnim ulaganjem ne smatra se ulaganje financijskih institucija dužničkim transakcijama vezanima uz tekuće poslovanje, već se izravnim ulaganjem smatraju samo one transakcije motivirane trajnim interesom vezanim uz vlasnički odnos.

(4) Izravnim ulaganjem ne smatra se ulaganje investicijskog fonda, brokerskog društva, mirovinskog fonda, društva za osiguranje, banke i druge osobe kojoj je status institucionalnog ulagača odobrila Komisija za vrijednosne papire Republike Hrvatske u skladu s posebnim zakonom niti ulaganje novčanih sredstava radi izdavanja depozitarnih zapisa.

(5) Iznimno se izravnim ulaganjem smatra ulaganje banke u drugu banku ili financijsku

instituciju čija je glavna djelatnost pružanje financijskih usluga te ulaganje društva za osiguranje u drugo društvo za osiguranje ako ulaganja ispunjavaju uvjete iz stavka 2. ovoga članka.

Poslovi s vrijednosnim papirima

Članak 10.

(1) Poslovi s vrijednosnim papirima, u smislu ovoga Zakona, poslovi su s vrijednosnim papirima na tržištu kapitala i tržištu novca te poslovi s udjelima u investicijskim fondovima koji nisu poslovi u smislu ulaganja iz članka 9. ovoga Zakona.

(2) U poslove s vrijednosnim papirima iz stavka 1. ovoga članka ubrajaju se:

1. izdavanje, uvrštenje i prodaja domaćih vrijednosnih papira u inozemstvu,
2. izdavanje, uvrštenje i prodaja stranih vrijednosnih papira u Republici Hrvatskoj,
3. ulaganja rezidenata u vrijednosne papire u inozemstvu,
4. ulaganja nerezidenata u vrijednosne papire u Republici Hrvatskoj.

(3) Uvrštenje vrijednosnih papira iz stavka 2. ovoga članka znači početak trgovanja stranim vrijednosnim papirima u Republici Hrvatskoj ili domaćim vrijednosnim papirima u inozemstvu na burzi ili uređenom javnom tržištu.

Kreditni poslovi

Članak 11.

(1) Kreditni poslovi, u smislu ovoga Zakona, jesu komercijalni krediti i financijski krediti. U kreditne poslove, u smislu ovoga Zakona, ubrajaju se i jamstva i garancije.

(2) Komercijalni krediti, u smislu ovoga Zakona, odgode su plaćanja, odnosno plaćanja unaprijed robe i usluga. Komercijalnim kreditom smatra se i financiranje od banke odgode plaćanja i plaćanja unaprijed te poslovi otkupa potraživanja (factoring i forfaiting) ako osnovni posao, koji je podloga za nastalo potraživanje, ima obilježja komercijalnoga kredita.

(3) Financijski krediti, u smislu ovoga Zakona, svi su krediti osim kredita iz članka 9. stavka 2. točke 3. i iz stavka 2. ovoga članka. U financijske kredite ne ubrajaju se jamstva i garancije.

(4) Kreditni poslovi iz članka 9. stavka 2. točka 3. ovoga Zakona i svi kreditni poslovi iz ovoga članka, osim odgode plaćanja i plaćanja unaprijed do 12 mjeseci na temelju komercijalnog posla, sklapaju se u pisanom obliku. Ugovor o kreditu banka uvijek sklapa u pisanom obliku.

Depozitni poslovi

Članak 12.

(1) Depozitni poslovi iz članka 7. stavka 2. točke 7. ovoga Zakona poslovi su nastali na temelju ugovora o depozitu između nerezidenta i banke te između rezidenta i nerezidentne financijske institucije.

(2) U smislu ovoga Zakona depozitnim poslom smatra se i ugovor o tekućem računu.

Plaćanja na osnovi ugovora o osiguranju

Članak 13.

Plaćanja na osnovi ugovora o osiguranju uključuju plaćanja premija i osiguranih svota na temelju ugovora između nerezidentnog društva za osiguranje i rezidenta kao korisnika te rezidentnog društva za osiguranje i nerezidenta kao korisnika.

Jednostrani prijenosi imovine

Članak 14.

(1) Jednostrani prijenosi imovine prijenosi su imovine iz Republike Hrvatske u inozemstvo ili iz inozemstva u Republiku Hrvatsku koji nemaju obilježja izvršenja posla između rezidenta i nerezidenta, a mogu biti osobni i fizički prijenosi imovine.

(2) Osobni prijenosi imovine prijenosi su imovine iz Republike Hrvatske te u Republiku Hrvatsku na osnovi poklona i pomoći, rente, nasljedstva, podmirenja duga useljenika u matičnoj zemlji, prijenosa imovine iseljenika u inozemstvo i dohotka osoba zaposlenih u Republici Hrvatskoj koje nisu rezidenti.

(3) Hrvatska narodna banka može posebnom odlukom propisati ograničenja za prijenose u

inozemstvo s osnove poklona i pomoći sukladno dopuštenim iznosima za fizičke prijenose imovine.

(4) Fizički prijenos, u smislu ovoga Zakona, svaki je prijenos gotovine u kunama, strane gotovine, čekova i materijaliziranih vrijednosnih papira iz Republike Hrvatske i u Republiku Hrvatsku.

Plaćanje i naplata u stranim sredstvima plaćanja

Članak 15.

Plaćanje i naplata u stranim sredstvima plaćanja između rezidenata te između rezidenata i nerezidenata u Republici Hrvatskoj dopušteni su u slučajevima propisanim zakonom ili odlukom Hrvatske narodne banke.

Devizni računi i devizni štedni uložci rezidenata

Članak 16.

(1) Rezidenti mogu držati devize na deviznim računima ili kao devizne štedne uloge u bankama u Republici Hrvatskoj. Hrvatska narodna banka propisuje uvjete i način otvaranja i vođenja deviznih računa i deviznih štednih uloga.

(2) Pri otvaranju deviznih računa i deviznih štednih uloga banka je obvezna utvrditi identitet rezidenta.

(3) Podatke o vlasnicima deviznih računa i deviznih štednih uloga iz stavka 1. ovoga članka banka je obvezna čuvati pet godina od zatvaranja računa.

(4) Visina, način obračuna i plaćanja kamata te valuta u kojoj se plaćaju kamate i glavnica utvrđuju se ugovorom između banke i rezidenta.

Krediti u stranim sredstvima plaćanja između rezidenata

Članak 17.

(1) Kredite u stranim sredstvima plaćanja mogu rezidentima odobravati banke. Odobreni kredit može se otplaćivati u stranoj valuti.

(2) Ostali rezidenti ne smiju međusobno odobravati kredite u stranim sredstvima plaćanja.

Poslovi s izvedenim financijskim instrumentima

Članak 18.

(1) Na poslove s izvedenim financijskim instrumentima primjenjuju se odredbe ovoga Zakona koje se odnose na poslove koji su podloga za poslove s izvedenim financijskim instrumentima.

(2) Hrvatska narodna banka može propisati uvjete za obavljanje poslova s izvedenim financijskim instrumentima u inozemstvu.

(3) Odredba stavka 2. ovoga članka ne odnosi se na banke, brokerska društva, investicijske fondove, društva za osiguranje, mirovinske fondove i ostale financijske institucije čije je poslovanje uređeno posebnim zakonima.

GLAVA II.

Kapitalni poslovi

II. 1. IZRAVNA ULAGANJA

Izravna ulaganja nerezidenata i rezidenata

Članak 19.

(1) Izravna su ulaganja nerezidenata u Republici Hrvatskoj slobodna, ako posebnim zakonima nije drugačije određeno.

(2) Izravna su ulaganja rezidenata u inozemstvu slobodna.

Zaštita izravnih ulaganja

Članak 20.

(1) Prijenos u inozemstvo dobiti koju nerezident ostvari izravnim ulaganjem slobodan je pod uvjetom da je u Republici Hrvatskoj podmiren porez na dobit na iznos koji se prenosi u inozemstvo.

(2) Prijenos u inozemstvo ostatka likvidacijske ili stečajne mase slobodan je pod uvjetom da su u Republici Hrvatskoj podmirene sve porezne i druge zakonom propisane obveze iz tog posla.

II. 2. ULAGANJA U NEKRETNINE

Članak 21.

Rezident može doznačiti sredstva u inozemstvo radi stjecanja vlasništva nad nekretninama u inozemstvu ako je podmirio zakonom propisane obveze.

II. 3. POSLOVI S VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA NA TRŽIŠTU KAPITALA

Ulaganja rezidenata u vrijednosne papire u inozemstvu

Članak 22.

(1) Rezidenti koji imaju status pravne osobe upisuju, uplaćuju, odnosno kupuju i prodaju vrijednosne papire u inozemstvu preko ovlaštenog društva ili preko sudionika na inozemnoj burzi i uređenom javnom tržištu.

(2) Rezidenti fizičke osobe i poduzetnici pojedinci upisuju, uplaćuju, odnosno kupuju i prodaju vrijednosne papire u inozemstvu samo preko ovlaštenog društva.

(3) Rezidenti koji nisu navedeni u stavku 5. ovoga članka mogu u inozemstvu kupovati vrijednosne papire koje izdaju države članice OECD-a i međunarodne financijske institucije te domaće vrijednosne papire. Za druge vrijednosne papire koje rezidenti iz ovoga stavka mogu kupovati, Hrvatska narodna banka može odrediti rejting i zemlju izdavatelja te burzu i uređeno javno tržište na kojoj kotiraju.

(4) Način i uvjete obavljanja poslova iz stavka 1., 2. i 3. ovoga članka propisuje Hrvatska narodna banka.

(5) Banke, investicijski fondovi, društva za osiguranje, mirovinski fondovi i ostale financijske institucije čije je poslovanje uređeno posebnim zakonima mogu u inozemstvu kupovati vrijednosne papire u skladu s tim zakonima.

Izdavanje, uvrštenje i prodaja stranih vrijednosnih papira u Republici Hrvatskoj

Članak 23.

(1) Izdavanje, uvrštenje i prodaja stranih vrijednosnih papira na tržištu kapitala u Republici Hrvatskoj dopušteni su ako je to u skladu s propisima koji uređuju poslovanje s vrijednosnim papirima u Republici Hrvatskoj.

(2) Ministar financija može propisati uvjete za izdavanje, uvrštenje i prodaju stranih vrijednosnih papira na tržištu kapitala u Republici Hrvatskoj.

Ulaganje nerezidenata u vrijednosne papire u Republici Hrvatskoj

Članak 24.

(1) Nerezidenti mogu upisivati, uplaćivati, odnosno kupovati i prodavati vrijednosne papire u Republici Hrvatskoj u skladu s propisima koji uređuju poslovanje s vrijednosnim papirima u Republici Hrvatskoj.

(2) Hrvatska narodna banka može posebnom odlukom propisati obvezu otvaranja i vođenja nerezidentnih skrbničkih i novčanih računa u bankama radi plaćanja i naplata pri prodaji vrijednosnih papira u Republici Hrvatskoj.

(3) Odlukom iz stavka 2. ovoga članka može se pravo stjecanja vrijednosnog papira za nerezidenta uvjetovati sklapanjem ugovora o vođenju skrbničkog računa u kojem se nerezident obvezuje da stečene vrijednosne papire neće otuđiti niti dati u zalog rezidentu u roku jedne godine od upisa prava vlasništva te da pristaje da banka skrbnik u knjizi dioničara, knjizi vlasnika obveznica ili drugoj knjizi koju vodi izdavatelj vrijednosnih papira ili središnja depozitarna agencija ishodi upis zabrane prava raspolaganja, pri čemu nerezident zadržava svoja prava na isplatu dividende ili kamata.

II. 4. POSLOVI S VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA NA TRŽIŠTU NOVCA

Članak 25.

(1) Hrvatska narodna banka može propisati najniži rejting koji mora imati izdavatelj stranih kratkoročnih vrijednosnih papira, ako ih na tržištu novca u inozemstvu stječu rezidenti. Rezidenti mogu u inozemstvu slobodno kupovati domaće vrijednosne papire.

(2) Banke, investicijski fondovi, društva za osiguranje, mirovinski fondovi i ostale financijske

institucije čije je poslovanje uređeno posebnim zakonima mogu u inozemstvu kupovati vrijednosne papire u skladu s tim zakonima.

(3) Hrvatska narodna banka može propisati najniži rejting koji strani izdavatelj mora imati za izdavanje kratkoročnih vrijednosnih papira u Republici Hrvatskoj.

(4) Nerezidentima je zabranjeno kupovati blagajničke zapise Hrvatske narodne banke i trezorske zapise Ministarstva financija. Za ostale kratkoročne vrijednosne papire Hrvatska narodna banka može propisati ograničenja glede stjecanja i njihova otuđenja prije dospjeća.

Provjera uvjeta za izdavanje i uvrštenje stranih vrijednosnih papira u Republici Hrvatskoj

Članak 26.

(1) Komisija za vrijednosne papire Republike Hrvatske u postupku će odobrenja prospekta provjeriti ispunjava li strani izdavatelj uvjete za izdavanje stranih vrijednosnih papira u Republici Hrvatskoj propisane ovim Zakonom te podzakonskim aktima Hrvatske narodne banke i Ministarstva financija.

(2) Burze i uređena javna tržišta, pri uvrštenju stranih vrijednosnih papira u kotaciju na burzama i uređenim javnim tržištima, dužni su provjeriti ispunjavaju li vrijednosni papiri stranih izdavatelja uvjete propisane ovim Zakonom te podzakonskim aktima Hrvatske narodne banke.

II. 5. POSLOVI S UDJELIMA U INVESTICIJSKIM FONDovima

Članak 27.

(1) Za poslove s udjelima u investicijskim fondovima na odgovarajući se način primjenjuju odredbe ovoga Zakona o obavljanju poslova s vrijednosnim papirima na tržištu kapitala, ako zakonom koji uređuje poslovanje investicijskih fondova nije drugačije određeno.

(2) Hrvatska narodna banka može društvima za upravljanje investicijskim fondovima i ovlaštenim društvima zabraniti prodaju nerezidentima udjela, odnosno dionica u onim investicijskim fondovima koji, prema statutu fonda, u svom portfelju smiju držati više od 50% blagajničkih i/ili trezorskih zapisa.

II. 6. KREDITNI POSLOVI

Članak 28.

(1) Banke mogu kreditne poslove s nerezidentima ugovarati u svoje ime i za svoj račun, u svoje ime a za tuđi račun te u tuđe ime i za tuđi račun.

(2) Rezidenti koji imaju status pravne osobe ili poduzetnika pojedinca, prema ovome Zakonu, mogu kreditne poslove s nerezidentima ugovarati u svoje ime i za svoj račun te u svoje ime a za tuđi račun.

(3) Ostali rezidenti mogu kreditne poslove s nerezidentima ugovarati u svoje ime i za svoj račun.

(4) Rezidenti su obvezni sredstva financijskih kredita iz inozemstva prenijeti na račun otvoren kod banke sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ili na račun otvoren u inozemstvu sukladno članku 29. ovoga Zakona. Iznimno, rezidenti mogu koristiti financijske kredite iz inozemstva preko banaka u inozemstvu ako je ugovorom o kreditu ugovoreno plaćanje robe i usluga izravno dobavljaču ili izvršitelju usluga ili ako se financijskim kreditom otplaćuje prije zaključeni kredit u inozemstvu (refinanciranje).

(5) Rezidenti su obvezni pri odobravanju kredita te izdavanju garancija i jamstava u korist nerezidenata pribaviti one instrumente osiguranja naplate kojima se postiže sigurnost kreditnog posla, garancije koja se izdaje, odnosno jamstva.

(6) Zabranjeno je odobravanje nerezidentima financijskih kredita s rokom dospjeća kraćim od jedne godine. Zabrana se ne odnosi na banke, na rezidente kada odobravaju financijske kredite nerezidentima u sklopu izravnih vlasničkih ulaganja te na rezidente kada odobravaju financijske kredite nerezidentima s kojima su u srodstvu (bračni drug, roditelji, djeca, braća, sestre).

II. 7. DEPOZITNI POSLOVI

Depozitni poslovi rezidenata

Članak 29.

Hrvatska narodna banka određuje uvjete pod kojima rezidenti, osim banaka, mogu otvoriti račun

i držati sredstva na računu u inozemstvu.

Depozitni poslovi nerezidenata

Članak 30.

- (1) Nerezidenti mogu otvoriti u banci račun u stranoj valuti i u kunama.
- (2) Banka je obvezna pri otvaranju računa utvrditi identitet nerezidenta.
- (3) Podatke o vlasnicima računa iz stavka 1. ovoga članka banka mora čuvati pet godina od zatvaranja računa.
- (4) Hrvatska narodna banka propisuje uvjete i način otvaranja i vođenja računa.
- (5) Hrvatska narodna banka može propisati mjesečni iznos do kojega se gotovina u kunama i strana gotovina može slobodno podizati odnosno polagati s računa ili na račune nerezidenata koji nisu fizičke osobe te može odrediti uvjete izdavanja odobrenja za iznose veće od propisanih.

II. 8. PLAĆANJA NA OSNOVI UGOVORA O OSIGURANJU

Članak 31.

Plaćanja na osnovi ugovora o osiguranju slobodna su ako je ugovor sklopljen u skladu s propisima koji uređuju osiguranje.

GLAVA III.

Plaćanja, naplate i prijenosi

III. 1. OPĆE ODREDBE

Platni promet s inozemstvom

Članak 32.

- (1) Platni promet s inozemstvom obavljaju banke koje imaju odobrenje Hrvatske narodne banke i Hrvatska banka za obnovu i razvitak.
- (2) Rezidenti obavljaju platni promet s inozemstvom preko banaka.
- (3) Za Republiku Hrvatsku platni promet s inozemstvom može obavljati i Hrvatska narodna banka.
- (4) Hrvatska narodna banka propisuje uvjete i način obavljanja platnog prometa s inozemstvom.
- (5) Plaćanja i prijenosi navedeni u članku 8. ovoga Zakona su slobodni, osim u slučaju primjene zaštitnih mjera sukladno članku 47. ovoga Zakona.

Rokovi za izvršenje naloga u platnom prometu s inozemstvom

Članak 33.

- (1) Banka je dužna ispravan nalog za plaćanje u inozemstvo, ako nalogodavac ima dovoljno sredstva na računu, izvršiti s valutom izvršenja plaćanja u inozemstvu najkasnije tri radna dana od dana primitka naloga, osim ako nalogodavac nije odredio kasniju valutu izvršenja plaćanja u inozemstvu.
- (2) Banka je dužna najkasnije sljedećega radnog dana od dana obavijesti o primitku sredstava na računu u inozemstvu ili u drugoj banci u zemlji obavijestiti svoga klijenta, korisnika naplate, o priljevu iz inozemstva ili prenijeti sredstva drugoj banci u zemlji u kojoj korisnik naplate ima otvoren račun.
- (3) Banka je dužna najkasnije sljedećeg radnog dana od dana primitka ispravnog naloga korisnika naplate rasporediti sredstva u skladu s nalogom.

Plaćanja i naplate u poslovima s nerezidentima u gotovini u kunama, stranoj gotovini, i čekovima

Članak 34.

- (1) Rezidenti iz članka 2. stavka 1. točke 1., 2. i 3. ovoga Zakona mogu izvršiti plaćanje ili primiti naplatu u poslovima s nerezidentima u gotovini u kunama, stranoj gotovini i čekovima, pod uvjetima i na način kako propisuje Hrvatska narodna banka.
- (2) Stranu gotovinu i čekove naplaćene prema stavku 1. ovoga članka rezidenti su dužni položiti na račun otvoren u banci ili ih u dogovoru s bankom prodati banci u roku koji propiše Hrvatska narodna banka.

III. 2. PLAĆANJA I PRIJENOSI NA OSNOVI KAPITALNIH POSLOVA

Članak 35.

(1) Plaćanja i prijenosi na osnovi kapitalnih poslova slobodni su ako je posao sklopljen i prijavljen u skladu s ovim Zakonom te ako su podmirene sve porezne obveze iz toga posla u Republici Hrvatskoj. Iznimno na prijenos dobiti u inozemstvo, koju nerezident ostvari izravnim ulaganjem primjenjuje se članak 20. stavak 1. ovoga Zakona.

(2) Banka ne smije izvršiti nalog za plaćanje u inozemstvo na temelju isplate dobiti od izravnog ulaganja i na temelju isplate ostatka likvidacijske ili stečajne mase ako bi takvo plaćanje bilo u suprotnosti sa stavkom 1. ovoga članka.

III. 3. JEDNOSTRANI PRIJENOSI IMOVINE – FIZIČKI PRIJENOSI IMOVINE

Unošenje i iznošenje strane gotovine, gotovine u kunama i čekova

Članak 36.

(1) Strana gotovina i čekovi koji glase na stranu valutu mogu se slobodno unositi u Republiku Hrvatsku, uz obvezu prijavljivanja u smislu članka 40. ovoga Zakona.

(2) Hrvatska narodna banka propisuje iznos do kojega se slobodno može:

1. iznositi strana gotovina,
2. unositi i iznositi gotovina u kunama,
3. unositi i iznositi čekove,

te propisuje uvjete za izdavanje odobrenja za unošenje i iznošenje iznosa većih od dopuštenih.

(3) Banke slobodno, za potrebe obavljanja svoje djelatnosti, iznose stranu gotovinu i čekove koji glase na stranu valutu i iznad iznosa propisanog odlukom Hrvatske narodne banke donesenom na temelju stavka 2. ovoga članka.

Postupak s prijavljenim iznosom gotovine u kunama, strane gotovine i čekova preko dopuštenih iznosa

Članak 37.

(1) Carinik će putnika koji je prijavio iznošenje većeg iznosa gotovine u kunama, strane gotovine ili čekova nego što je dopušteno uputiti da iznos preko dopuštenog deponira u banci ili, ako je to moguće, u carinarnici.

(2) Ako putnik iz stavka 1. ovoga članka odbije postupiti po uputi ovlaštenoga carinskog djelatnika, smatrat će se da protivno ovom Zakonu zakonu želi iznijeti gotovinu u kunama, stranu gotovinu ili čekove.

(3) Gotovina u kunama, strana gotovina ili čekovi iz stavka 1. ovoga članka, deponirani u carinarnici, vratit će se putniku prilikom ili nakon povratka u Republiku Hrvatsku, uz naplatu manipulativnog troška u visini 1% deponiranog iznosa. Pri tome visina troška ne može biti veća od 350,00 kuna niti manja od 35,00 kuna, a naplaćuje se u kunama.

(4) Ako putnik čija je gotovina u kunama ili strana gotovina deponirana u smislu stavka 1. ovoga članka, ili njegov opunomoćenik, ne podigne gotovinu u roku od 90 dana od dana deponiranja, smatrat će se da se odrekao gotovine u korist proračuna Republike Hrvatske, na što je bio upozoren u potvrdi o deponiranju koju izdaje carinarnica.

Slanje i prijenos materijaliziranih vrijednosnih papira u inozemstvo ili iz inozemstva

Članak 38.

(1) Slanje i prijenos materijaliziranih vrijednosnih papira, koji su vlasništvo rezidenta, u inozemstvo ili iz inozemstva može obaviti ovlašteno društvo i skrbnička banka radi:

1. ostvarivanja prava iz vrijednosnog papira,
2. prijenosa prava iz vrijednosnog papira na nerezidenta,
3. čuvanja stranih vrijednosnih papira ili vrijednosnih papira koje je u inozemstvu izdao rezident, ako će ti vrijednosni papiri biti pohranjeni kod osobe koja je u inozemstvu ovlaštena za obavljanje tih poslova.

(2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne primjenjuje se u slučaju privremenog prijenosa i slanja vrijednosnih papira u inozemstvo ili iz inozemstva radi ostvarivanja prava iz vrijednosnih papira, što

je potrebno prethodno prijaviti Hrvatskoj narodnoj banci.

Posebna odredba

Članak 39.

Na rezidente koji u inozemstvu borave na temelju važeće radne dozvole u trajanju najmanje 183 dana te na rezidente iz članka 2. stavka 1. točke 5. ne primjenjuje se članak 22. stavak 2. i 3., članak 25. stavak 1., članak 27., članak 28. stavak 4. i 6., članak 29., članak 36. stavak 2. točka 1. i članak 38. stavak 1. ovoga Zakona, koji uređuju prijenos kapitala rezidenata u inozemstvo.

Sprječavanje pranja novca

Članak 40.

(1) Rezidenti i nerezidenti moraju prilikom prelaska državne granice cariniku prijaviti unošenje odnosno iznošenje gotovine u kunama, strane gotovine i čekova u vrijednosti propisanoj zakonom koji uređuje sprječavanje pranja novca.

(2) Obveza iz stavka 1. ovoga članka odnosi se i na predstavnika, odgovornu osobu ili opunomoćenika koji preko državne granice za pravnu osobu prenose gotovinu u kunama, stranu gotovinu i čekove.

Simulirani ugovori

Članak 41.

Rezident ne smije platiti neistinitu tražbinu ili izdati nalog za plaćanje nerezidentu na temelju simuliranog ugovora ili lažne fakture, odnosno sklopiti ugovor u kojemu nije navedena stvarna cijena.

GLAVA IV.

Tržište i tečaj strane valute

Tržište stranih sredstava plaćanja

Članak 42.

(1) Tržište stranih sredstava plaćanja, u smislu ovoga Zakona, obuhvaća sve poslove kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja.

(2) Banke ugovaraju poslove kupnje i prodaje stranih sredstava plaćanja u svoje ime i za svoj račun te u svoje ime a za tuđi račun, a druge osobe u svoje ime i za svoj račun.

(3) Rezidenti i nerezidenti obavljaju kupoprodaju stranih sredstava plaćanja u bankama. Ministarstvo financija obavlja kupoprodaju stranih sredstava plaćanja i u Hrvatskoj narodnoj banci.

(4) Rezidenti iz članka 2. stavka 1. točke 4. i 5. ovoga Zakona te fizičke osobe nerezidenti mogu kupoprodaju stranih sredstava plaćanja obavljati i kod ovlaštenih mjenjača.

(5) Rezidenti i nerezidenti koji nisu navedeni u stavku 4. ovoga članka ne smiju kupoprodaju stranih sredstava plaćanja obavljati kod ovlaštenih mjenjača.

Promptna i terminska kupoprodaja stranih sredstava plaćanja

Članak 43.

(1) Sudionici tržišta stranih sredstava plaćanja mogu kupovati, odnosno prodavati devize promptno i terminski (na rok).

(2) Terminska kupnja, odnosno prodaja deviza, u smislu ovoga Zakona, jest kupnja, odnosno prodaja kod koje je rok za izvršenje obveze duži od dva radna dana od sklapanja ugovora.

Formiranje tečaja

Članak 44.

Tečaj strane valute prema kuni slobodno se formira na tržištu stranih sredstava plaćanja na temelju ponude i potražnje.

Objavljivanje i primjena srednjeg tečaja Hrvatske narodne banke

Članak 45.

(1) Hrvatska narodna banka svakoga radnog dana na temelju ostvarenog prometa i tečajeve stranih valuta na tržištu stranih sredstava plaćanja utvrđuje vrijednost kune prema drugim valutama.

Tako utvrđeni tečaj Hrvatska narodna banka dužna je javno objaviti.

(2) Hrvatska narodna banka propisuje način i rokove u kojima su banke i ovlašteni mjenjači dužni dostavljati podatke o prometu na tržištu stranih sredstava plaćanja.

(3) Srednji tečaj Hrvatske narodne banke za strana sredstva plaćanja koristi se za iskazivanje potraživanja i obveza prema inozemstvu te za potrebe statistike.

(4) Pri obračunu uvoznih i izvoznih davanja strana valuta preračunava se u kune po srednjem tečaju Hrvatske narodne banke koji je vrijedio prethodnog radnog dana u tjednu, a koji prethodi tjednu u kojem se utvrđuje iznos uvoznih i izvoznih davanja, ako ministar financija ne odredi drugačije.

Ovlašteni mjenjači

Članak 46.

(1) Mjenjački poslovi su poslovi kupnje i prodaje strane gotovine te poslovi otkupa čekova koji glase na stranu valutu i u njima su unovčivi.

(2) Mjenjačko poslovanje mogu obavljati rezidenti sa statusom pravne osobe i poduzetnici pojedinci koji u svom radu koriste zaštićeni računalni program za obavljanje mjenjačkih poslova, koji imaju ugovor s bankom te koji su registrirani za obavljanje mjenjačkih poslova (ovlašteni mjenjači).

(3) Hrvatska narodna banka propisuje uvjete i način obavljanja mjenjačkih poslova.

GLAVA V.

Zaštitne odredbe

Preduvjeti za poduzimanje zaštitnih mjera

Članak 47.

(1) Ako kretanje kapitala prouzroči ili prijeti da će prouzročiti ozbiljne poteškoće pri provođenju monetarne ili devizne politike, Hrvatska narodna banka može posebnom odlukom propisati zaštitne mjere.

(2) Zaštitne mjere može provesti Hrvatska narodna banka ili Vlada Republike Hrvatske ako su one potrebne radi izvršenja sankcija Ujedinjenih naroda i drugih međunarodnih organizacija kojih je Republika Hrvatska članica.

(3) Zaštitne mjere iz stavka 1. ovoga članka mogu se odrediti za razdoblje do šest mjeseci.

(4) Hrvatska narodna banka može iznimno produžiti rok iz stavka 3. ovoga članka uz suglasnost Hrvatskoga sabora.

(5) O zaštitnim mjerama, prije njihove primjene, moraju biti obaviještene Vlada Republike Hrvatske i Komisija za vrijednosne papire Republike Hrvatske.

Zaštitne mjere

Članak 48.

Zaštitne mjere Hrvatske narodne banke iz članka 47. ovoga Zakona mogu sadržavati:

1. ograničenje rezidentima da raspoložu sredstvima na računima u inozemstvu ili na deviznim računima u Republici Hrvatskoj,

2. obvezu banaka da Hrvatskoj narodnoj banci prodaju devize na osnovi mjenjačkih poslova banaka i ovlaštenih mjenjača,

3. ograničenje obavljanja kreditnih poslova između rezidenata i nerezidenata;

4. ograničenje obavljanja plaćanja i naplata na osnovi obveza i potraživanja u poslovima s inozemstvom,

5. ograničenje prijenosa vrijednosnih papira, strane gotovine i zlata u Republiku Hrvatsku i iz Republike Hrvatske,

6. ograničenje obavljanja transakcija vrijednosnim papirima i zlatom između rezidenata i nerezidenata,

7. ograničenje davanja garancija ili jamstava, zaloga ili drugih osiguranja za račun nerezidenata.

GLAVA VI.

Poslovne knjige i izvješćivanje

VI. 1. OPĆE ODREDBE O IZVJEŠĆIVANJU O POSLOVIMA S INOZEMSTVOM

Obveza izvješćivanja

Članak 49.

(1) Rezidenti koji su dužni izvješćivati, izvješćuju Hrvatsku narodnu banku neposredno ili posredno preko banaka, ovlaštenih društava, središnje depozitarne agencije i carinskih tijela.

(2) Rezidenti koji su dužni izvješćivati, moraju Hrvatskoj narodnoj banci odnosno Ministarstvu financija – Deviznom inspektoratu i Carinskoj upravi omogućiti uvid u poslovne knjige i drugu poslovnu dokumentaciju u svrhu provjere podataka.

(3) Hrvatska narodna banka propisuje pobliže uvjete odnosno sadržaj, način i postupak izvješćivanja.

(4) Hrvatska narodna banka izrađuje projekciju platne bilance Republike Hrvatske.

(5) Radi praćenja ostvarenja projekcije platne bilance Republike Hrvatske, rezidenti su dužni dostavljati Hrvatskoj narodnoj banci podatke o poslovima i transakcijama s inozemstvom na način i u rokovima koje ona utvrdi posebnom odlukom.

VI. 2. NADZORNA KNJIGA

Članak 50.

(1) Banke su dužne voditi nadzornu knjigu o plaćanju i naplati u poslovima iz područja tekućih transakcija s inozemstvom kada te poslove obavljaju u svoje ime i za svoj račun.

(2) Drugi rezidenti iz članka 2. stavka 1. točke 1., 2. i 3. ovoga Zakona dužni su voditi nadzornu knjigu o plaćanju i naplati u poslovima iz područja tekućih i kapitalnih transakcija s inozemstvom, neovisno o tome trebaju li podatke koji se u nju unose upisivati u druge knjige i evidencije koje su obvezni voditi prema drugim propisima.

(3) Nadzorna knjiga mora biti dostupna deviznoj kontroli odmah, a najkasnije sljedeći radni dan.

(4) Ministar financija propisuje način vođenja i sadržaj nadzornih knjiga.

VI. 3. IZVJEŠĆIVANJE O IZRAVNIM I OSTALIM VLASNIČKIM ULAGANJIMA

Članak 51.

(1) Rezidenti su dužni u roku od 30 dana nakon obavljenoga izravnog ili drugoga vlasničkog ulaganja u inozemstvo, odnosno nakon obavljenoga izravnog ili drugoga vlasničkog ulaganja nerezidenata u Republici Hrvatskoj, prijaviti ulaganje i kasnije promjene ulaganja Hrvatskoj narodnoj banci.

(2) Hrvatska narodna banka propisuje način prijavljivanja i prikupljanja podataka o izravnim i drugim vlasničkim ulaganjima.

VI. 4. IZVJEŠĆIVANJE O POSLOVIMA S VRIJEDNOSNIM PAPIRIMA

Članak 52.

(1) Ovlašteno društvo i banka skrbnik moraju izvješćivati Hrvatsku narodnu banku o svim poslovima rezidenata s vrijednosnim papirima u inozemstvu i o svim poslovima nerezidenata s vrijednosnim papirima u Republici Hrvatskoj.

(2) Rezidenti izdavatelji dužničkih vrijednosnih papira obvezni su izvješćivati Hrvatsku narodnu banku o izdavanju i prodaji tih vrijednosnih papira u inozemstvu.

VI. 5. IZVJEŠĆIVANJE O KREDITNIM POSLOVIMA

Članak 53.

(1) Rezidenti moraju izvješćivati Hrvatsku narodnu banku o kreditnim poslovima s nerezidentima na način i u rokovima koje određuje Hrvatska narodna banka.

(2) Za potrebe izvješćivanja Hrvatska narodna banka može odrediti da se u kreditne poslove ubroje i određeni drugi poslovi između rezidenata i nerezidenata koji su po ekonomskoj svrsi jednaki svrsi kreditnog posla.

VI. 6. IZVJEŠĆIVANJE O DEPOZITNIM POSLOVIMA

Članak 54.

Rezidenti su obvezni Hrvatskoj narodnoj banci dostavljati izvješća o prometu i stanju sredstava na svojim računima u inozemstvu, te na računima svojih podružnica u inozemstvu, na način i u rokovima koje Hrvatska narodna banka utvrdi odlukom.

GLAVA VII.

Nadzor

VII. 1. OPĆE ODREDBE

Nadzorna tijela

Članak 55.

Nadzor nad poslovanjem u skladu s ovim Zakonom obavljaju Hrvatska narodna banka i Ministarstvo financija – Devizni inspektorat i Carinska uprava (u daljnjem tekstu: nadzorna tijela).

Razmjena informacija između nadzornih tijela

Članak 56.

(1) Nadzorna tijela moraju međusobno razmjenjivati informacije koje su im potrebne u postupku nadzora te obavještavati o ustanovljenim nepravilnostima, ako su ti nalazi važni za rad drugoga nadzornog tijela.

(2) Nadzorna tijela uredit će sadržaj i način međusobnog obavještavanja sporazumom o razmjenjivanju informacija ili drugim aktima.

VII. 2. STVARNA NADLEŽNOST

Nadležnost Ministarstva financija – Deviznog inspektorata

Članak 57.

(1) Ministarstvo financija – Devizni inspektorat nadzire primjenu i provedbu ovoga Zakona te poslovanje rezidenata i nerezidenata kada svoju gospodarsku ili drugu djelatnost obavljaju na teritoriju Republike Hrvatske.

(2) Rezidenti i nerezidenti iz stavka 1. ovoga članka moraju deviznom inspektoru omogućiti nesmetano obavljanje inspeksijskog nadzora i uvid u poslovanje te mu, na njegov zahtjev, dati na raspolaganje ili poslati svu potrebnu dokumentaciju i podatke i za djelatnost koju rezident obavlja u inozemstvu.

Nadležnost Ministarstva financija – Deviznog inspektorata i Hrvatske narodne banke

Članak 58.

(1) Ministarstvo financija – Devizni inspektorat i Hrvatska narodna banka nadziru devizno poslovanje banaka, podružnica i predstavništava stranih banaka.

(2) Ministarstvo financija – Devizni inspektorat nadzire poslovanje ovlaštenih mjenjača.

Nadležnost Ministarstva financija – Carinske uprave

Članak 59.

(1) Ministarstvo financija – Carinska uprava nadzire vrstu i količinu gotovine u kunama i strane gotovine te vrijednosnih papira koje iz Republike Hrvatske odnosno u Republiku Hrvatsku iznose odnosno unose rezidenti i nerezidenti u putničkom, robnom i poštanskom prometu.

(2) Ministarstvo financija – Carinska uprava može za nadzor pošiljaka u poštanskom prometu ovlastiti Hrvatsku poštu d.d.

GLAVA VIII.

Kaznene odredbe

VIII. 1. PREKRŠAJI

Članak 60.

(1) Novčanom kaznom od 70.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba:

1. ako u plaćanjima prema inozemstvu plati neistinitu tražbinu ili banci izda nalog za plaćanje na podlozi simuliranog ugovora ili lažne fakture,

2. ako sklopi ugovor s pravnom ili fizičkom osobom u inozemstvu o uvozu ili izvozu robe ili usluga u kojemu nije navedena stvarna cijena.

(2) Novčanom kaznom od 35.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka član uprave, osoba ovlaštena za raspolaganje sredstvima na računu pravne osobe ili druga odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 61.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 1.000.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj banka ili druga pravna osoba koja pri sklapanju ugovora kojim odobrava kredit, daje garanciju ili jamstvo u korist nerezidenta ne pribavi sredstva osiguranja naplate ili pribavi sredstva osiguranja čija je vrijednost u očitom nerazmjeru s cijenom kredita ili najvišom svotom garancije.

(2) Novčanom kaznom od 20.000,00 do 100.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj član uprave ili druga odgovorna osoba koja je počinila prekršaj iz stavka 1. ovoga članka.

(3) Ako je ugovor iz stavka 1. ovoga članka sklopljen s nerezidentom od koga se, zbog njegove kreditne sposobnosti, može sa sigurnošću očekivati da će kredit vratiti na vrijeme i u cijelosti, počinitelj se može blaže kazniti ili osloboditi od kazne.

(4) U slučaju kada je ugovor iz stavka 1. ovoga članka sklopljen s nerezidentom koji je uredno podmirio sva dospjela dugovanja prema banci, počinitelj će se osloboditi kazne.

Članak 62.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba:

1. ako obavlja mjenjačke poslove bez ugovora s bankom ili u mjenjačkom poslovanju ne koristi zaštićeni računalni program,

2. ako ovlaštenoj osobi Deviznog inspektorata ne dopusti nadzor ili je spriječi u obavljanju službene radnje.

(2) Odgovorna osoba u pravnoj osobi koja je počinila prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 10.000,00 do 50.000,00 kuna.

(3) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka prekršajno tijelo može, uz novčanu kaznu, izreći i zaštitnu mjeru zabrane obavljanja mjenjačkih poslova ili druge djelatnosti koja je bila predmet nadzora, u trajanju od tri mjeseca do jedne godine, osim za plaćanja i prijenose iz članka 8. ovoga Zakona.

(4) Strana gotovina i gotovina u kunama koja je predmet prekršaja iz stavka 1. točke 1. ovoga članka oduzet će se rješenjem o prekršaju u korist proračuna Republike Hrvatske.

Članak 63.

(1) Novčanom kaznom od 15.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba:

1. ako u roku od 30 dana nakon inicijalnoga izravnog ulaganja ili drugoga vlasničkog ulaganja ne prijavi ulaganje Hrvatskoj narodnoj banci ili ne prijavi druge podatke propisane odlukom Hrvatske narodne banke, ili to učini na način suprotan propisanom načinu podnošenja prijave,

2. ako doznači sredstva u inozemstvo u svrhu kupnje nekretnina u inozemstvu, a da za to nisu ispunjeni uvjeti propisani ovim Zakonom,

3. ako izvrši plaćanje ili primi naplatu u stranim sredstvima plaćanja u poslovima s rezidentima ili nerezidentima u Republici Hrvatskoj suprotno ovome Zakonu ili odluci Hrvatske narodne banke,

4. ako na tržištu kapitala u inozemstvu kupi vrijednosne papire čiji izdavatelji ne ispunjavaju uvjete propisane ovim Zakonom ili odlukom Hrvatske narodne banke,

5. ako upis, uplatu, kupnju ili prodaju vrijednosnih papira u inozemstvu ne obavi posredovanjem ovlaštenog društva kada je to ovim Zakonom predviđeno,

6. ako na tržištu novca u Republici Hrvatskoj u poslovima s nerezidentima proda blagajničke zapise Hrvatske narodne banke ili trezorske zapise Ministarstva financija, te ako proda ili otkupi prije dospijea ostale kratkoročne vrijednosne papire kada to prema odluci Hrvatske narodne banke nije dopušteno,

7. ako na tržištu novca u inozemstvu kupi vrijednosne papire koji nemaju ocjenu boniteta

propisanu odlukom Hrvatske narodne banke,

8. ako u ime ili za račun druge osobe sklopi ugovor o kreditnom poslu s nerezidentom suprotno odredbama ovoga Zakona, ako sredstva financijskog kredita iz inozemstva ne prenese na račun otvoren kod banke sa sjedištem u Republici Hrvatskoj ili na račun otvoren u inozemstvu sukladno članku 29. ovoga Zakona, ako ne koristi financijski kredit iz inozemstva sukladno ugovoru o kreditu, kada je ugovoreno plaćanje roba i usluga izravno dobavljaču ili izvršitelju usluga odnosno ukoliko financijskim kreditom ne otplaćuje prije zaključeni kredit u inozemstvu,

9. ako pošalje, prenese ili pokuša prenijeti u inozemstvo ili iz inozemstva materijalizirane vrijednosne papire mimo ovlaštenog društva ili skrbničke banke, ili kada to prema odredbama ovoga Zakona nije dopušteno,

10. ako nerezidentu odobri financijski kredit s rokom dospijeća kraćim od jedne godine kada to ovim Zakonom nije dopušteno,

11. ako otvori račun u inozemstvu protivno ovom Zakonu, ili se ne drži obveze sadržane u odobrenju Hrvatske narodne banke,

12. ako Hrvatskoj narodnoj banci ne podnese izvješća o prometu i stanju sredstava na svojim računima u inozemstvu te na računima svojih podružnica u inozemstvu na način i u rokovima koje propiše Hrvatska narodna banka,

13. ako ne obavlja platni promet s inozemstvom u skladu s ovim Zakonom ili propisima Hrvatske narodne banke,

14. ako plaćanja i naplate u poslovima s nerezidentima, u gotovini u kunama te stranoj gotovini i čekovima, obavlja na način suprotan uvjetima i načinu koje propiše Hrvatska narodna banka, te ako stranu gotovinu i čekove u propisanom roku ne položi na račun u banci ili je ne proda banci,

15. ako se pri obavljanju poslova s izvedenim financijskim instrumentima u inozemstvu ne pridržava uvjeta propisanih odlukom Hrvatske narodne banke,

16. ako ne poštuje uvjete i način obavljanja mjenjačkih poslova kako to propisuje Hrvatska narodna banka,

17. ako kupi, proda, daje ili uzme u zajam stranu gotovinu, te ako posreduje u kupnji, prodaji ili pozajmljivanju strane gotovine suprotno ovome Zakonu,

18. ako Hrvatskoj narodnoj banci ne podnese u propisanom roku potrebna izvješća o poslovima s inozemstvom ili o djelatnosti koju obavlja u inozemstvu, ili to učini na način suprotan propisanom načinu podnošenja izvješća, ako ne daje zatraženu dokumentaciju Deviznom inspektoratu, odnosno ako ne vodi na propisani način poslovne knjige o tom poslovanju,

19. ako ne poštuje mjere za zaštitu monetarnog ili deviznog sustava što ih propiše Hrvatska narodna banka.

(2) Novčanom kaznom od 3.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u pravnoj osobi.

(3) U teškim slučajevima prekršaja iz stavka 1. ovoga članka, ako vrijednost predmeta prekršaja prelazi 100.000,00 kuna, ili je prekršaj učinjen u povratu ili je učinjen na osobito opasan način, pravna ili fizička osoba i odgovorna osoba u pravnoj osobi kaznit će se za prekršaj novčanom kaznom od 30.000,00 do 400.000,00 kuna.

(4) Strana gotovina i gotovina u kunama koja je predmet prekršaja iz stavka 1. ovoga članka, ili strana gotovina i gotovina u kunama koja je bila predmet platnog prometa koji je rezultat prekršaja, oduzet će se u prekršajnom postupku rješenjem o prekršaju.

(5) Iznimno, u lakšim slučajevima prekršaja propisanim ovim Zakonom, u kojima postoje posebno olakotne okolnosti, prekršajno tijelo može odlučiti da se strana gotovina i gotovina u kunama iz stavka 1. ovoga članka ne oduzme ili da se oduzme samo djelomično.

Članak 64.

(1) Novčanom kaznom od 35.000,00 do 500.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj banka:

1. ako se pri sklapanju ugovora o vođenju skrbničkog računa nerezidenta za kupnju vrijednosnih papira u Republici Hrvatskoj ne pridržava uvjeta propisanih odlukom Hrvatske narodne banke,

2. ako sklopi ugovor o uzimanju kredita u inozemstvu za tuđi račun, a odobrenje za njezin rad ne uključuje pružanje usluga u kreditnim poslovima s inozemstvom,

3. ako obavi neku radnju deviznog poslovanja bez odobrenja ili uz prekoračenje ovlasti iz odobrenja za rad dobivenog od Hrvatske narodne banke,

4. ako izvrši nalog komitenta kojim on raspolaže stranim sredstvima plaćanja u zemlji ili inozemstvu, odnosno kunama u inozemstvu, suprotno ovome Zakonu, a znala je ili morala znati da je raspolaganje stranim sredstvima plaćanja ili kunama suprotno ovome Zakonu,

5. ako na račun nerezidenta primi u polog gotovinu u kunama, odnosno stranu gotovinu, kada to prema odredbama ovoga Zakona nije dopušteno, odnosno ako omogući podizanje gotovine u kunama i strane gotovine s računa nerezidenta protivno ovome Zakonu,

6. ako u Zakonom propisanom ili određenom roku ne izvrši ispravan nalog za plaćanje u inozemstvo, ako ne obavijesti korisnika naplate o priljevu iz inozemstva u propisanom roku, ako ne prenese primljena sredstva drugoj banci u zemlji u kojoj korisnik naplate ima otvoren račun ili ne rasporedi sredstva u skladu s nalogom korisnika naplate odnosno ne rasporedi sredstva s osnove ispravnog naloga korisnika naplate u za to propisanom roku,

7. ako sklopi ugovor o obavljanju mjenjačkih poslova s osobom koja ne ispunjava uvjete propisane ovim Zakonom,

8. ako ugovor sklopljen s ovlaštenim mjenjačem ne sadrži obvezne sastojke propisane odlukom Hrvatske narodne banke,

9. ako Hrvatskoj narodnoj banci, kada je to ovim Zakonom predviđeno, ne podnese izvješće ili ako Deviznom inspektoratu ne dade podatke u roku ili na propisani način,

10. ako obavlja platni promet s inozemstvom ili vodi devizne račune suprotno propisima Hrvatske narodne banke,

11. ako ne utvrdi identitet rezidenta ili nerezidenta pri otvaranju deviznog računa ili deviznog štednog uloga, odnosno nerezidenta pri otvaranju računa u kunama, ili ako podatke o vlasnicima računa ne čuva pet godina od zatvaranja računa.

(2) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 35.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i odgovorna osoba u banci.

Članak 65.

(1) Novčanom kaznom od 50.000,00 do 200.000,00 kuna kaznit će se burza ili uređeno javno tržište vrijednosnih papira ako protivno ovome Zakonu uvrsti u kotaciju dionice stranih dioničkih društava za čiju prodaju na tržištu vrijednosnih papira u Republici Hrvatskoj strani izdavatelj nije ispunio uvjete propisane odlukom ministra financija ili ako uvrsti u kotaciju strane kratkoročne dužničke vrijednosne papire koji nemaju ocjenu boniteta propisanu odlukom Hrvatske narodne banke.

(2) Član uprave ili druga odgovorna osoba koja je počinila prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se novčanom kaznom od najmanje 15.000,00 kuna.

Članak 66.

(1) Novčanom kaznom od 35.000,00 do 150.000,00 kuna kaznit će se ovlašteno društvo ako na tržištu novca u Republici Hrvatskoj izvrši nalog klijenta kojim se nerezidentu omogućava kupnja blagajničkih ili trezorskih zapisa u vlasništvu rezidenata, odnosno kupnja ili prodaja prije dospjeća ostalih kratkoročnih vrijednosnih papira čiji su izdavatelji rezidenti, suprotno odluci Hrvatske narodne banke.

(2) Novčanom kaznom od 15.000,00 do 35.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka i član uprave, broker ili druga odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 67.

(1) Novčanom kaznom od 35.000,00 do 150.000,00 kuna kaznit će se društvo za upravljanje investicijskim fondovima ili ovlašteno društvo ako nerezidentu omogući ulaganje u investicijski fond kada to prema odluci Hrvatske narodne banke nije dopušteno.

(2) Novčanom kaznom od 15.000,00 do 35.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj i član uprave ili druga odgovorna osoba u pravnoj osobi.

Članak 68.

(1) Novčanom kaznom od 2.000,00 do 20.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj fizička osoba koja u putničkom prometu s inozemstvom, protivno ovome Zakonu, iznese ili pokuša iznijeti stranu

gotovinu, čekove koji glase na stranu valutu ili gotovinu u kunama preko dopuštenog iznosa, odnosno bez odobrenja Hrvatske narodne banke, ako iznošenje strane gotovine, čekova ili gotovine u kunama nije prijavila cariniku, te ako unese ili pokuša unijeti kune preko dopuštenog iznosa, odnosno bez odobrenja Hrvatske narodne banke.

(2) Kaznom iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se za prekršaj fizička osoba – putnik koji prijavi iznošenje gotovine u kunama ili strane gotovine preko dopuštene visine, ali odbije deponirati iznos koji prelazi dopuštenu visinu.

(3) Strana gotovina, čekovi i gotovina u kunama koji su predmet prekršaja iz stavka 1. i 2. ovoga članka oduzet će se rješenjem o prekršaju u korist proračuna Republike Hrvatske.

(4) Strana gotovina, čekovi i gotovina u kunama koji su predmet izvršenja prekršaja mogu se oduzeti i kad nisu vlasništvo počinitelja.

(5) Iznimno, u posebno opravdanim slučajevima, prekršajno tijelo može odlučiti da se strana gotovina, čekovi i gotovina u kunama koji su predmet prekršaja iz stavka 1. i 2. ovoga članka ne oduzmu ili da se oduzmu samo djelomično.

Članak 69.

(1) Novčanom kaznom od 5.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj domaća i strana fizička osoba, domaća i strana pravna osoba, predstavnik, odgovorna osoba ili opunomoćenik domaće i strane pravne osobe ako pokuša prenijeti ili prenese preko državne granice bez prijave cariniku gotovinu i čekove u vrijednosti utvrđenoj zakonom kojim se uređuje sprječavanje pranja novca.

(2) Gotovina i čekovi koji su predmet prekršaja iz stavka 1. ovoga članka oduzet će se rješenjem o prekršaju u korist proračuna Republike Hrvatske.

(3) Gotovina i čekovi koji su predmet izvršenja prekršaja mogu se oduzeti i kad nisu vlasništvo počinitelja.

(4) Iznimno, u posebno opravdanim slučajevima u kojima postoje posebno olakotne okolnosti, prekršajno tijelo može odlučiti da se gotovina i čekovi koji su predmet prekršaja iz stavka 1. ovoga članka ne oduzmu ili da se oduzmu samo djelomično.

Članak 70.

Devizni inspektorat i carinsko tijelo, kada obavljaju deviznu kontrolu, privremeno će, uz potvrdu, oduzeti gotovinu u kunama i stranu gotovinu te dokumentaciju i druge predmete kojima je izvršen prekršaj, koji su rezultat prekršaja ili koji mogu poslužiti kao dokaz u prekršajnom postupku, prema propisima koji vrijede za prekršajni postupak. Gotovinu u kunama i stranu gotovinu odmah će uplatiti na posebne račune Deviznog inspektorata Ministarstva financija.

Članak 71.

Ovlaštene osobe Deviznog inspektorata mogu pravnoj ili fizičkoj osobi privremeno ograničiti ili privremeno zabraniti obavljanje određene djelatnosti i prije započinjanja prekršajnog postupka, pečačenjem opreme za rad ili poslovnih prostorija, u slučaju osnovane sumnje da je počinjen prekršaj iz članka 62. stavka 1. ovoga Zakona.

Članak 72.

Kad je kao počinitelj određenih djela prekršaja označena fizička osoba, počinitelji tih djela mogu biti građani kao fizičke osobe, trgovci pojedinci, obrtnici i druge fizičke osobe koje samostalnim radom obavljaju djelatnost za koju su registrirane, ako iz obilježja pojedinog djela ili pojedinog propisa ne proizlazi da počiniteljem može biti samo neka od tih osoba.

Članak 73.

(1) Prekršajni postupak za prekršaje predviđene ovim Zakonom ne može se pokrenuti nakon proteka tri godine od dana kada je radnja prekršaja dovršena.

(2) Zastara nastupa u svakom slučaju kada od dana dovršenja radnje prekršaja protekne šest godina.

(3) Na tijek i prekid zastare pokretanja prekršajnog postupka te na zastaru izvršenja prekršajne kazne i zaštitnih mjera primjenjuju se odredbe Zakona o prekršajima.

Članak 74.

(1) Prekršajni postupak u prvom stupnju vodi Devizni inspektorat Republike Hrvatske.

(2) Protiv rješenja Deviznog inspektorata Republike Hrvatske može se podnijeti žalba Visokom prekršajnom sudu Republike Hrvatske.

VIII. 2. KAZNENA DJELA

Članak 75.

Tko se nedopušteno bavi kupnjom, prodajom, davanjem ili uzimanjem strane gotovine u zajam, posredovanjem u kupnji, prodaji ili pozajmljivanju strane gotovine, ili se nedopušteno bavi mjenjačkim poslovima bez ugovora s bankom, kaznit će se kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom do sto pedeset dnevnih dohodaka.

Članak 76.

Odgovorna osoba koja sklapanjem ugovora, organiziranjem posla ili na drugi način ostvaruje za pravnu osobu kupnju, prodaju ili pozajmljivanje strane gotovine, posredovanje u kupnji, prodaji ili pozajmljivanju strane gotovine protivno ovom Zakonu, ili u pravnoj osobi organizira mjenjačke poslove bez ugovora s bankom, kaznit će se kaznom zatvora do pet godina ili novčanom kaznom do sto pedeset dnevnih dohodaka.

GLAVA IX.

Prijelazne i završne odredbe

Rok za donošenje podzakonskih propisa

Članak 77.

Ministarstvo financija i Hrvatska narodna banka donijet će podzakonske propise na temelju ovoga Zakona najkasnije u roku od 90 dana od dana njegova stupanja na snagu.

Rokovi za ukidanje ograničenja određenih kapitalnih poslova

Članak 78.

(1) Protekom četiri godine od dana stupanja na snagu Sporazuma o stabilizaciji i pridruživanju između Republike Hrvatske, s jedne strane, i Europskih zajednica i njihovih država članica, s druge strane, prestaju važiti članak 18. stavak 2., članak 22. stavak 3. i 4., članak 23. stavak 2., članak 24. stavak 3., članak 25., članak 26., članak 27., članak 28. stavak 6., članak 63. stavak 1. točke 4., 5., 6., 7., 10. i 15., članak 64. stavak 1. točka 1., članak 65., članak 66. i članak 67. ovoga Zakona.

(2) Nakon stjecanja punopravnog članstva Republike Hrvatske u Europskoj uniji prestaje važiti članak 47. stavak 4. ovoga Zakona.

Zakonski i podzakonski propisi koji prestaju važiti donošenjem ovoga Zakona te podzakonski propisi koji ostaju u primjeni do donošenja novih propisa

Članak 79.

(1) Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti Zakon o osnovama deviznog sustava, deviznog poslovanja i prometu zlata (»Narodne novine«, br. 91A/93., 36/98. i 32/01.), Zakon o kreditnim poslovima s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 43/96.), Uredba o utvrđivanju roka iz članka 3. stavka 1. Zakona o kreditnim poslovima s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 62/01.) te podzakonski propisi izdani na temelju tih zakona, osim:

a) podzakonskih propisa donesenih na temelju Zakona o osnovama deviznog sustava, deviznog poslovanja i prometu zlata (»Narodne novine«, br. 91A/93., 36/98. i 32/01.), u dijelu u kojem nisu u suprotnosti s ovim Zakonom, a to su:

– Odluka o prikupljanju podataka o inozemnim izravnim i portfolio ulaganjima (»Narodne novine«, br. 4/97.),

– Odluka o prikupljanju podataka o međunarodnim transakcijama povezanim s komunikacijskim uslugama (»Narodne novine«, br. 62/01.),

– Odluka o prikupljanju podataka o međunarodnim transakcijama povezanim s osiguranjem (»Narodne novine«, br. 62/01.),

– Odluka o načinu obavljanja mjenjačkih poslova (»Narodne novine«, br. 44/01.),

– Odluka o načinu i rokovima dostavljanja izvješća o kupljenim odnosno prodanim devizama na

deviznom tržištu (»Narodne novine«, br. 57/01.),

– Odluka o uvjetima uz koje se može dati odobrenje stranim pravnim osobama za polaganje efektivnog stranog novca na devizne račune (»Narodne novine«, br. 107/93.),

– Odluka o uvjetima pod kojima strane osobe mogu stjecati potraživanja u valuti Republike Hrvatske (»Narodne novine«, br. 114/93. i 14/96.),

– Odluka o uvjetima uz koje se daje odobrenje da se potraživanje u inozemstvu naplati u efektivnom stranom novcu (»Narodne novine«, br. 107/93., 116/93., 97/94., 2/95. i 87/01.),

– Odluka o uvjetima pod kojima se može odobriti naplata potraživanja iz inozemstva u netransferabilnoj valuti (»Narodne novine«, br. 115/93.),

– Odluka o općim uvjetima za davanje odobrenja domaćoj osobi da drži devize na računu u inozemstvu (»Narodne novine«, br. 17/02. i 10/03.),

– Naredba o vođenju nadzorne knjige svakog sklopljenog vanjskotrgovinskog posla i kreditnog posla s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 112/93.),

– Odluka o načinu obavljanja platnog prometa s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 99/93., 97/94., 2/96. i 7/96.),

– Odluka o potrebnoj dokumentaciji koju strana pravna osoba treba priložiti banci ovlaštenoj za poslove s inozemstvom kod koje otvara kunski odnosno devizni račun (»Narodne novine«, br. 38/99.),

– Odluka o podizanju efektivnog stranog novca s deviznih računa stranih pravnih osoba (»Narodne novine«, br. 28/97.),

– Odluka o iznošenju i unošenju efektivnih kuna u putničkom prometu s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 44/94. i 88/98.),

– Odluka o svoti deviza koju domaće fizičke osobe mogu iznositi iz Republike Hrvatske u putničkom prometu s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 99/93.),

– Odluka o uvjetima uz koje domaće fizičke osobe mogu iz Republike Hrvatske iznositi čekove i druge vrijednosne papire koji glase na stranu valutu u putničkom prometu s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 107/93.),

– Odluka o uvjetima pod kojima se domaća i strana valuta, čekovi i drugi vrijednosni papiri mogu unositi i iznositi iz Republike Hrvatske u poštanskim i drugim pošiljkama (»Narodne novine«, br. 99/93., 107/93. i 50/94.),

– Odluka o prikupljanju podataka o uslugama u međunarodnom prijevozu (»Narodne novine«, br. 80/98.),

– Uputa o načinu i postupku izrade izvješća o stanju potraživanja iz inozemstva (»Narodne novine«, br. 53/99.), osim točaka V., VI., VIII. i XI. Upute koje prestaju važiti;

b) podzakonskih propisa izdanih na temelju Zakona o kreditnim poslovima s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 43/96.), a to su:

– Odluka o registraciji kreditnih poslova s inozemstvom (»Narodne novine«, br. 132/99.),

– Odluka o izmjeni obrazaca KZ2 i KO2 (»Narodne novine«, br. 147/99.), koji ostaju na snazi do donošenja propisa iz članka 77. ovoga Zakona.

(2) Stupanjem na snagu ovoga Zakona prestaju važiti članak 41., članak 64. i članak 73. stavak 2. Zakona o trgovini (»Narodne novine«, br. 11/96., 75/99., 76/99., 62/01., 109/01. i 49/03.–pročišćeni tekst), te podzakonski propisi doneseni na temelju članka 41. Zakona o trgovini (Odluka o obavljanju kompenzacijskih poslova s inozemstvom, (»Narodne novine«, br. 54/97.).

Stupanje na snagu Zakona

Članak 80.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 440-01/02-01/01

Zagreb, 29. svibnja 2003.

HRVATSKI SABOR

Predsjednik

Hrvatskoga sabora

